

[Hvidberg.]

Naar nu den Kommission, der her har arbejdet, er gaaet til Værket med den store Grundighed og den minutiøse Omhu, den har, skønt det drejer sig om et Spørgsmaal, som set paa Baggrund af andre Mindretalsproblemer i Verden kan synes saare beskedent, maa jeg sige, at denne Nøjagtighed ogsaa er til Ære for os. Men Vanskeligheden ved at bevare vor Linie fra før ligger deri, at den naturligvis forudsætter et vist Maal af Tillid, og Erfaringen har vist, hvor svært det er at opretholde en saadan Tillid. Nu maa vi derfor drage Konsekvenserne, naar vi skal fastlægge den fremtidige Skoleordning i Sønderjylland. Derfor vil vi alligevel ikke lade os fravriste den Saglighed og Selvkontrol, der siger os, hvad vi er, og hvor vi staar, og lade os fravriste selve Mindretalsbegrebet, og jeg ser det saadan, at en saadan Bestræbelse for at bevare os selv er det, der i Virkeligheden kommer til Udtryk i det her foreslaaede midlertidige Ordningsfor-slag. Skade er det kun, at denne Ordning ikke for længe siden er traadt i Kraft, men at vi nu paa 8de Maaned kører videre paa Bestemmelsen om, at alle Skoler med tysk Sprog har Ferie. Resultatet heraf er blevet, som man allerede har talt og skrevet om det, at vi nu har givet det tyske Mindretal Lejlighed til selv at tage Affære med Hjemmeundervisning, som vi ikke har kunnet forbyde, og som vi heller ingen rigtig Kontrol kan have med, saa at vi altsaa nu, som det allerede er blevet berørt, knap ved, om eller i hvor høj Grad gammel nazistisk Undervisning kører videre dernede.

Jeg er ikke helt enig med det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen, naar han i den Henseende lægger Ansvaret paa den tidligere Undervisningsminister. Spørgsmaalet er, om ikke Ansvaret derfor bør placeres hos Dansk Samling, der før Valget spændte Ben for det foreliggende Forslag, som derfor først har kunnet fremkomme nu — et nyt Bevis paa den gamle Erfaring: Naar man vil hengive sig til den helt skrappe Kur, kan det let komme til at føre til den modsatte Virkning af den, man havde tilsigtet. Men nu kan det jo ikke nytte at græde mere over denne spildte Mælk. Mit Parti vil se paa det med Tilfredshed, dersom denne midlertidige Ordning snart virkelig kan blive til noget.

Det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen nævnte ogsaa, at et Flertal inden for Kommissionen gik ind for, at denne midlertidige Ordning ikke skulde vare længere end til den 31. Marts. Det er rigtigt, og det staar i Bemærkningerne til Lovforslaget, men i selve Lovforslaget er der ikke optaget nogen

bestemt Tidsfrist, og jeg er ikke helt sikker paa, at vi i mit Parti ikke mener, at det er ganske godt, at der ikke er fastsat nogen bestemt Tidsfrist. Forholdene er endnu paa forskellig Vis, kunde man sige, for lidt afklarede til, at den endelige Ordning kan være færdig allerede til Foraaret. Bl. a. vil det være af Interesse at se, hvordan Skoleforholdene i Sydslesvig udvikler sig, og saa vidt jeg har forstaaet af, hvad man har meddelt mig, lægger der sig foreløbig store Hindringer i Vejen for Oprettelsen af nye danske Skoler dernede, ikke alene hvad Lokaler angaar, men ogsaa med Hensyn til Princippet for Optagelse af Børn i danske Skoler.

Med Hensyn til Enkeltheder i Lovforslaget skal jeg nævne, at man har gjort mig opmærksom paa, at der i § 2 kun er taget Hensyn til de hidtil i tysksprogede Skoler underviste Børn, medens der ikke synes at være tænkt paa de smaa Børn, der skal begynde deres Skolegang. Dette hænger vel nok sammen med, at man først har tænkt sig denne Ordning som ganske midlertidig, kun gældende til Foraaret. Men da nu Lovforslaget, saaledes som det i alt Fald lyder, ikke har en Bestemmelse om Tidsbegrænsning, maa man vel ogsaa i Ordningen tage Hensyn til de ganske smaa Børn, som skal begynde deres Skole. Jeg vil gerne spørge Undervisningsministeren, om det skal være saaledes, at de smaa Børn, hvis denne Ordning fortsætter nogen Tid, ogsaa skal samles i Særklasser, hvis der er ti af dem, og hvis man gør det, om man saa ikke foregriber noget med Hensyn til de tysksprogede Skoleafdelinger. Mit Parti lægger desuden megen Vægt paa ud fra de Erfaringer, der er høstet, at Tilsynet, eller skal vi sige Kontrollen med de tysksprogede Privatskoler nu ogsaa virkelig bliver effektiv.

Den egentlige Meningsforskel inden for Flertallet i Kommissionen angik Forholdet til de kommunale Skoler. Fra begge Sider kunde man imidlertid gaa med til den Udvej, som Særklasserne eller Afviklingsklasserne betegner, saa meget mere som det jo her kun drejede sig om en midlertidig Ordning. Efter min Opfattelse var dette en viis Løsning, som jeg allerede paa et tidligere Tidspunkt af Kommissionens Arbejde saa hen til maatte blive Resultatet. Men det er ikke bare en viis Løsning, det er efter min Opfattelse ogsaa en praktisk Nødvendighed, ogsaa paa Trods af de Oplysninger, som er givet her i Dag af det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen, da det ikke kan ses, hvordan Lærere og Elever skulde kunne klare